Nörolog, Çocuklar ve Ergenlerin Nörolojik Sorunlarına Uzak Durabilir mi?

Could a Neurologist not be Interested in the Neurological Problems of Children and Adolescents?

Semih Ayta

Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Çocuk Nörolojisi Ünitesi, İstanbul, Türkiye

Anahtar Kelimeler: Nöroloji, çocuk nörolojisi, çocuk nöroloğu

Keywords: Neurology, child neurology, child neurologist

Nörolog, Çocuklar ve Ergenlerin Nörolojik Sorunlarına Uzak Durabilir mi?

Poliklinikte uzak durabilir (!), ama acilde bakmak zorunda. Malpraktis konularıyla ilgilenenlere göre acil servise getirilmiş, nörolojik sorun düşünülen 18 yaş altı hastaya, nöroloğun bakmaması soruşturma konusudur. Günlük pratikte bu yüzden haklarında inceleme yapılmış branşdaşlarımız olduğunu biliyoruz.

Ülkemizde ailelerin/hastaların çocuk nöroloğuna ulaşmaları ciddi sorun. Son bilgilere göre çocuk kökenli çocuk nöroloğu sayısı 250 civarında, nöroloji kökenli ise zaten 15 kadar (bakanlıkça uzmanlık belgesi verilmiş olanlar). Türkiye İstatistik Kurumu 2013 yılı verilerinde 18 yaş altı nüfusumuz 22,761,702 (www.tuik.gov.tr). Geçen süredeki artışları ve Suriyeli göçmenlerin (resmi kayıtlı-kayıtsız) 18 yaş altındakilerini de eklersek kabaca 25 milyonluk bir kitleye 270 çocuk nöroloğu düşüyor. Tersten söylersek her bir çocuk nöroloğunun 92,500 civarında çocuk-ergene bakması gerekiyor. Diğer tarafta 2,500 kişilik kocaman bir nöroloji uzmanı topluluğu var.

Konuyu ele alırken bakanlığın 2002'den beri önceleri 'de facto' durum olarak nörologların bu alan için yan dal başvurularını almamasından, ardından yasal düzenlemelerle tıpta yan dal uzmanlık eğitimi giriş sınavında bu alanın sadece çocuk uzmanlarına açılmasından uzun uzun bahsetmeyeceğim. Çocuk nörolojisi yan dal hakkını yeniden kazanmamız tabii çok ama çok önemli. Güncel duruma baktığımızda bu alan için çok istekli arkadaşlarımızın "Ben nöroloji ihtisasına çocuk nörolojisi uzmanı olmak için girdim," ya da "Çocuk nörolojisi nörolojinin

vazgeçilmez bir bölümüdür ve ben bu alanda yan dal uzmanı olmak istiyorum, ancak yasal düzenlemelerle bu hakkım elimden alınmış durumda," diyerek dava açmaları, süreci Anayasa Mahkemesi ve gerekirse Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşımalarından başka yol gözükmüyor.

Asıl vurgulamaya çalışacağım konu; istersek, çabalarsak, uzak durmazsak halen çocuk-ergen hastalara bakabilir durumdayız ve bu hakkımızı kaybetmemek için mücadele etmeliyiz. Yeni uzman olanlarımız dahil hepimizin uzmanlık belgesinde "Nöroloji alanında..." diye yazıyor, kimi söylemlerde olduğu gibi "Erişkin nörolojisi alanında..." yazmıyor. Bulunduğumuz kurumda nöroloji polikliniğine 18 yaş altındaki hastaların kaydedilememesi yönetsel nedenlerden ve/veya bazı kliniklerin baskın olmasından kaynaklanıyor. Yine istersek, çaba gösterirsek bu kısıtlamalar kaldırılabilir.

İptal edildiği kısa bir dönem dışında ülkemiz nörologlarının çok büyük bölümü uzmanlık eğitimleri süresince çocuk nörolojisi rotasyonu yapmışlardır. Süre kısa (3-4 ay) gözüke de, nöroloji disiplininin gelen ve meraklı olanlar için, uzmanlıkları boyunca nörolojik sorunu olan çocuk-ergenlerin bir kısmını üstlenebilecek, diğerlerini ise gerektiği şekilde yönlendirebilecek bilgi ve beceriye sahip olmaları için yeterlidir.

Sayısı çok az olan çocuk nörologlarına ulaşmak bazen zor ötesi iken, 5-6 yaşlarında, yürüme ve çömeldiği yerden kalkma zorluğu çeken, kreatinin kinazı on binlerde bir erkek çocuğa kim Duchenne müsküler distrofi tanısı koyacak ve yönlendirecek? Kuadripareziyle getirilen, servikal manyetik rezonans görüntülemesinde geniş segment transvers miyeliti olan bir ergen hastanın ayırıcı tanısını kim hızla yapacak ve tedavisine başlayacak?

Uykuda rolandik nöbetleri veya gün içinde sık dalmaları olan çocukların uyku ve uyanıklık elektroensefalografilerini kim değerlendirecek, tedavilerini kim düzenleyecek? Pediatristler mi? Tıp fakülteleri (ki onların da hepsinde yok) dışında eğitim ve araştırma hastanelerinde ihtisas yapan çocuk asistanlarının çoğu kurumlarında çocuk nörolojisi uzmanı olmadığı ve/veya bu alanda rotasyon yapmadıkları için nöroloji bilgisinden yoksun olarak uzman oluyorlar. Sonuçta bu dalla ilgili sorunu olan çocukları hemen ve telaşla çocuk nörolojisine gönderiyorlar. Ardından aileler için zorlu ve her zaman doktora ulaşmayı sağlayamayan randevu alma süreci başlıyor. Devlet hastanelerinde çok az sayıdaki çocuk nörologları da, onca yoğunluk arasında randevu alamadığı

için Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi'ne şikayet dilekçesi vermiş ailelere yanıt yazmaya çalışıyor.

Tüm bu verilerle, kendi adıma bir bireyi olmaktan mutluluk duyduğum ülkemiz nöroloji topluluğunun üyesi olan bizler, nörologlar, bilgimizle, becerimizle, bakış açımızla ve de vicdanımızla çocukların/ergenlerin nörolojik sorunlarından uzak durabilir miyiz?

Etik

Hakem Değerlendirmesi: Editörler kurulu tarafından değerlendirilmiştir.